212572

การศึกษาเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสังคมพืชสมุนไพร ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการใช้พืชสมุนไพร ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการใช้พืชสมุนไพรของประชาชนทั่วไปตำบลนาดี และเพื่อหาแนวทางในการจัดการพืชสมุนไพรในระบบนิเวศป่าบุ่ง ป่าทาม ป่าอาลอ-โดนแบน ตำบลนาดี อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ ใช้การวางแปลงชั่วคราวเพื่อศึกษาสังคมพืชป่าอาลอ-โดนแบน แบบสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการใช้พืชสมุนไพร และใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการใช้พืชสมุนไพรของประชาชน ตำบลนาดีโดยการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) จำนวน 100 ราย นำผลการศึกษาที่ได้มาวิเคราะห์หาแนวทางจัดการพืชสมุนไพรในระบบนิเวศป่าบุ่ง ป่าทาม ป่าอาลอ-โดนแบน ใช้โปรแกรม SPSS for Window ในการวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และการทดสอบไคสแควร์ (Chi-Square Test) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผลการศึกษาพบว่าป่าอาลอ-โดนแบน มี 3 ระบบนิเวศย่อย คือ ระบบนิเวศป่าบุ่ง ระบบนิเวศป่าทาม และระบบนิเวศป่าโคกซึ่งจัดเป็นป่าชั้นรอง (Secondary Forest) ที่กำลังอยู่ในขั้นทดแทน (Succession) หากมีการป้องกันไฟป่าอย่างดี จะเข้าสู่สังคมป่าดงดิบแล้ง (Dry Evergreen Forest) สำรวจพบพันธุ์ไม้ทั้งหมด 72 ชนิด ไม้ยืนต้นที่มีความเด่นมากที่สุด คือ พยอม มีค่าดรรชนีความสำคัญร้อยละ 61.738 ไม้หนุ่มหรือไม้พุ่ม ที่มีความเด่นมากที่สุด คือ หูลิง มีค่าดรรชนีความสำคัญ ร้อยละ 95.594 ไม้พื้นล่างพบว่าหญ้า มีความหนาแน่นมากที่สุด 12 ต้นต่อตารางเมตร ความถี่ พบว่าถอบแถบน้ำ มีค่าความถี่มากที่สุดร้อยละ 44 ดรรชนีความหลากหลายของไม้ยืนต้นเท่ากับ 1.110 สำหรับภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการใช้พืชสมุนไพร พบว่ามีการใช้ประโยชน์พืชสมุนไพรจากที่สำรวจพบ 14 ชนิด จาก 30 สูตรยา วิธีการรักษา โดยการทาหรือพอก การต้มพืชสมุนไพร การอบไอน้ำ และเป่าควบคู่กับการใช้พืชสมุนไพร ส่วนของพืชที่นำมาใช้ปรุงยามากที่สุด คือ ราก ลำต้น และกิ่ง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการใช้พืชสมุนไพรของประชาชน ตำบลนาดี พบว่าความเชื่อในท้องถิ่นมีความสัมพันธ์กับการใช้พืชสมุนไพรของประชาชน ตำบลนาดี และแนวทางการจัดการพืชสมุนไพรในป่าอาลอ-โดนแบน ได้แก่ การรักษาพื้นที่ป่าไม้ การวิจัยและพัฒนา การขยายพันธุ์พืชสมุนไพร การใช้องค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการใช้พืชสมุนไพร และการส่งเสริมและสนับสนุนให้ใช้พืชสมุนไพร

212572

The objectives of this research were to study The herbal plant Community, local wisdom on the use of herbal plant, factors influenced the use of herbal plant and a good practices in herbal plant management in Arlore-Donban Seasonally-Flooded Forest Ecosystem Tambon Nadee Muang District Surin Province. The study was conducted by using temporary sample plot for studying plant community and indepth interview for studying local wisdom. In addition, structured interview forms were distributed to 100 people in Tambon Nadee as a target group that was selected. The result of the study was analyzed by using SPSS for Window Program.

The result of the study found that Arlore-Donban Forest consisted of three sup-ecosystem namely, low flood plain forest, flooded plain forest and dry evergreen forest sub-ecosystem. From the 72 species of plants were founded in the forest, *Shorea roxburghii* was the most dominant tree that has the important value index (IVI) of 61.738 %. The most dominant sapling or shrup was *Hymennocardia punctata* with IVI of 95.594%. For seedling and undergrowth, *Eragrostis sp.* has the most density of 12 plants per square metre. *Derris trifoliate* has the most frequency of 44 %. Plant species diversity using Shannon's index was determined at 1.110.

From the study of Arlore-Donban forest, 14 kinds of herbals were utilized as 30 medicine formulas which were used by applying on skin, drinking, sauna and blowing into the throat. Most herbals were actually received from roots, trunks and branch. The study showed that the traditional believes of Nadee people influenced the way of herbal usage. The appropriate methods for herbal management in Arlore-Donban forest were protection of forest area, reseach and development, expand herbal plants and promotion and support of herbal using.